



Sygn. akt IV KK 182/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSA del. do SN Dariusz Czajkowski (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **P. Ł.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 25 czerwca 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w D.

z dnia 14 czerwca 2011 r.,

**uchyla pkt 2 zaskarżonego wyroku i sprawę w tym zakresie
przekazuje Sądowi Rejonowemu w D. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym kasacją wyrokiem łącznym z dnia 14 czerwca 2011 r., Sąd Rejonowy w D. w pkt 2 tego orzeczenia połączył kary pozbawienia wolności – wymierzone z warunkowym zawieszeniem ich wykonania – oraz kary grzywny, orzeczone wobec P. Ł. wyrokami tego Sądu z dnia 13 października 2008 r. (sygn.

akt IX K 1010/08) oraz z dnia 31 października 2008 r. (sygn. akt IX K 535/08) i orzekł wobec tego skazanego karę łączną roku i 6 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności oraz karę grzywny wymiarze 80 stawek, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone przez strony i uprawomocniło się w dniu 22 czerwca 2011 r.

Kasację od tego wyroku, w opisaney wyżej części, wniósł Prokurator Generalny. Zarzucił on temu wyrokowi rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 89 § 1a k.k. w zw. z art. 4 k.k., polegające na połączeniu P. Ł. kar pozbawienia wolności i kar grzywny wymienionymi na wstępie wyrokami jednostkowymi Sądu Rejonowego, podczas gdy w sprawach tych orzeczono kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania na okres próby, a czyny jednostkowe zostały popełnione przed dniem 8 czerwca 2010 r., co wykluczało tym samym możliwość orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

W konkluzji kasacji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie pkt 2 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna.

W pierwszej kolejności wskazać należy, co trafnie w kasacji zauważył Prokurator Generalny, iż ustalenie zawarte w pkt VIII komparycji wyroku, jakoby w sprawie o sygn. akt IX K 535/08, nastąpiło w dniu 14 października 2010 r. zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności wobec P. Ł., było błędne, jako że zarządzenie to dotyczyło brata skazanego – M. Ł. Powyższa omyłka Sądu Rejonowego wydającego wyrok łączny nie miała jednak większego wpływu na słuszność kasacyjnego zarzutu naruszenia wskazanych w skardze przepisów prawa materialnego. Niezależnie bowiem od faktu, czy w sprawie tylko jedna, czy też dwie kary pozbawienia wolności zostały warunkowo zawieszzone, sądowi nie wolno było zastosować wobec skazanego przepisu art. 89 § 1a k.k., pozwalającego na wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym.

Przepis ten bowiem wszedł w życie w dniu 8 czerwca 2010 r. (patrz ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1289), a że jest to przepis prawa karnego materialnego, jego użycie wymaga przestrzegania reguł intertemporalnych, określonych w art. 4 § 1 k.k. Innymi słowy – jego zastosowanie w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego uzależnione jest od ustalenia daty popełnienia czynów jednostkowych. Wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania w wyniku połączenia kar jednostkowych orzeczonych z takim zawieszeniem, może zatem dotyczyć wyłącznie skazań za czyny popełnione po dniu wejścia w życie wyżej wymienionej ustawy, czyli po dniu 8 czerwca 2010 r. (*vide* uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt I KZP 13/13, OSNKW z 2013 r., z. 12, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2013 r., sygn. akt IV KK 401/12, LEX nr 1308161).

Z powyższych względów zaskarżony wyrok wydany został z rażącym naruszeniem art. 89 § 1 a k.k., poprzez bezpodstawne zastosowanie tego przepisu, jak też z naruszeniem art. 4 § 1 k.k., polegającym na niezastosowaniu reguł intertemporalnych prawa karnego materialnego, zobowiązujących sąd do stosowania ustawy względniejszej. Oczywistym jest zatem, że powyższe uchybienie miało istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku.

Wskazać nadto należy, że kwestionowany kasacją pkt 2 wyroku Sądu Rejonowego w D. z dnia 14 czerwca 2011 r. obejmował również połączenie jednostkowych kar grzywny, których nie może dotyczyć zarzucana w kasacji obraza art. 89 § 1a k.p.k., który to przepis odnosi się wyłącznie do kary pozbawienia wolności. Skoro jednak Sąd zastosował ustawę nową, która jak wykazano wyżej, była ustawą mniej względną w rozumieniu art. 4 § 1 k.k., to podstawą rozstrzygnięcia w zakresie kary grzywny była również ta ustawa, jako że nie jest dopuszczalne stosowanie częściowo ustawy nowej, częściowo zaś obowiązującej poprzednio. Zauważyć należy, że z dniem 8 czerwca 2010 r., wolą ustawodawcy, zaostrzona została górna granica grzywny – z 360 do 540 stawek (patrz art. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy -

Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589) . Wprawdzie - wobec wysokości kar jednostkowych - w niniejszej sprawie zaostrenie to nie miało bezpośredniego wpływu na wysokość orzeczonej wobec P. Ł. kary łącznej, ale nie można wykluczyć, że komplementarne zastosowanie nowych, mniej korzystnych rozwiązań ustawowych, mogło mieć jednak pośredni wpływ na zwiększenie orzeczonych dolegliwości penalnych. Z tego też względu Sąd Najwyższy zaskarżony kasacją wyrok w zaskarżonej części uchylił - i to zarówno w zakresie orzeczonej kary pozbawienia wolności, jak i grzywny - i sprawę tę przekazał Sądowi Rejonowemu w D. do ponownego rozpoznania, w trakcie którego Sąd ten zastosuje się do wskazanych reguł prawa materialnego.